

21 soovitus, kuidas ühiskonnas vihkamist vähendada

Kuidas kirjeldavad probleemi kodanikud

Euroopa kodanike paneelarutelu „Võitlus vihkamise vastu ühiskonnas“ osalisteks on 150 juhuslikult valitud kodanikku ELi 27 liikmesriigist. Kolmel nädalalõpul arutasime osalenutega, kuidas vähendada vihkamist meie ühiskonnas. Meil on erinev taust, aga me saame probleemist ühtmoodi aru. Paneelarutelul leidis kinnitust, et on mitmesuguseid põhjuseid ja ajendeid, mis on põhjustanud vihkamise tekke ja püsimise meie ühiskonnas, ning samal ajal rõhutasid osalejad emotsionaalsete, sotsiaalsete ja majanduslike aspektide keerukat omavahelist mõju.

- **Konfliktid ja ajaloopärand:** ajaloolised ja praegused konfliktid võivad põhjustada vihkamise ülekandumise ühelt põlvkonnalt teisele. Euroopa keerukas ajaloos on sellesse tsükklisse panustanud iga konflikti, sõja ja geopoliitiliste pingete juhtum. Kui me ei tegutse aktiivselt, et neid haavu arvesse võtta ja parandada, siis jääb konfliktidest tekkinud vihkamine püsima ning tekitab vaenulikkuse ja lõhestumise tsükli jätkumise ohu.
- **Majanduslik ja sotsiaalne kriis:** kiired sotsiaalsed ja kultuurilised muutused suurendavad märkimisväärselt kahju ja ebasoodsas olukorras olemise tundeid, mis suurendab vihkamist. Vihkamine võib tekkida mitmesuguste gruppide ja kodanike vastu, keda süüdistatakse majanduslikus ja sotsiaalses kriisis. Sotsiaalsed, poliitilised ja majanduslikud tegurid ei põhjusta ainult ebavõrdsust, vaid võivad tekitada ka tugevat ebakindlust ja hirmu.
- **Poliitika ja vastutus:** kõigil poliitikutel ja avaliku elu tegelastel on suur vastutus vihkamisilmingutega tegelemisel ja vihkamise vähendamisel, kuid nad võivad vihkamist ise suurendada, kui kohtlevad etnilisi grappe sobimatul viisil ja kasutavad ära natsionalismi ning tekitavad ühiskonnas lõhesid ja rakendavad populismi enda huvides. Poliitikud ja avaliku elu tegelased nii ELis kui ka väljaspool seda võivad kasutada vaenukõnet, et õhutada territoriaalseid ambitsioone ja vähendada demokraatia legitiimsust. Lõhed süvenevad, kui kõlavad argumendid muutuvad tähtsamaks põhjendatud aruteludest ja analüüsist, võimendades äärmuslikke arvamusi ja vandenõuteooriaid.
- **Meedia, väärinfo ja vastutus:** üha suuremat „meie nende vastu“ suhtumist ja vihkamist eri rühmade vastu võimendavad traditsiooniline meedia ja sotsiaalvõrgustikud, sageli kasumi teenimise eesmärgil. Traditsiooniline meedia võib tahtlikult esitada väärinfot ja levitada vihkamist suurendavaid olukorratõlgendusi. Sotsiaalvõrgustikes on anonüümsusel ja manipuleeritud algoritmidel määrav roll vaenukõne ja diskrimineerimise levitamisel. Need võrgustikud on väärinfo allikad ja edendavad stereotüüpe, eelkõige naiste ja noorte vastu, keda internetis suurel määral kiusatakse ja ahistatakse. Seda võimendab veelgi võrgustike ja kasutajate vastutuse puudumine.
- **Karjamentaliteet, eelarvamused ja sallimatus:** inimeste olemuse üks põhiomadustest on soov kuuluda sotsiaalsesse rühma või kogukonda, et tunda ennast ühena kõigist teistest. See soov võib vahel olla nii suur, et põhjustab vihkamise ja sallimatuse väljendamist ning „meie teiste vastu“ tunnet endast erinevate suhtes. See usaldamatus ja vihkamine mõjutab eelkõige haavatavaid isikuid ja rühmi lähtuvalt nende etnilisest

päritolust, rändestaatusest, usutunnistusest, soost, seksuaalsest sättumusest, puudest, perekonnaseisust ning sotsiaal-majanduslikest teguritest. Puudulik haridus eri identiteetide, kultuuride, sallivuse, arutelude ja teabevahetuse vallas ning usaldusväärse veebipõhise teabe puudumine võivad suurendada väärarvamusi, põlistada eelarvamusi ja põhjustada vihkamist.

Need vihkamise põhjused ja ajendid mõjutavad meie ühiskonna kõiki osi. Meie, Euroopa Liidu 27 liikmesriigi kodanikud, kellel on mitmekesine taust, usume, et vihkamise tõkestamine Euroopas ja maailmas on prioriteet. Meie ühine vastutus on panna piir vihkamisele kõigis selle vormides individuaalsel, ühiskondlikul ja institutsioonilisel tasandil ning sellele reageerida, lähtuvalt meie ühistest ELi väärtustest ja põhiõigustest, milleks on rahu, vabadus ja võrdsus. Seetõttu soovime võtta meetmeid mitmes valdkonnas, et kaitsta neid põhiõigusi, hoida ära diskrimineerimist, vihkamist ja konflikte, kaitsta kõige haavatavaid ning kokkuvõttes kujundada kõigi jaoks austav ja õiglane EL.

Lõplikud soovitused

Allpool esitatud soovitused rühmitati järgmise viie rubriigi alla:

- vaenuritegudele ja vaenukõnele reageerimise süsteem;
- meedia ja poliitika roll;
- digivaldkond ja tehnoloogia;
- haridus;
- kodanike osalemine ja sotsiaalne kaasatus.

Vaenuritegudele ja vaenukõnele reageerimise süsteem

Soovitus 1. Üks Euroopa, üks määratlus: vaenukõne kriminaliseerimine

Soovime, et Euroopa Komisjon looks mitmekesise tööühma, kes ajakohastab ja laiendab ebaseadusliku vaenukõne ühist määratlust eesmärgiga kriminaliseerida paremini selle levitamine. Praegune määratlus, mis võeti vastu 2008. aastal, keskendub rassismile ja ksenofoobiale, aga sellest on välja jäetud muud vihkamise vormid, näiteks diskrimineerimine puude, seksuaalse sättumuse, soo, vanuse jms põhjal. See aegunud termin tuleb kiiresti läbi vaadata, et kajastada meie tänapäevase ühiskonna kaasavaid väärtusi.

Uus terviklik määratlus on ülioluline, et muuta ebaseadusliku vaenukõne levitamine kuriteoks, mis on karistatav kõikides ELi liikmesriikides. Selle kohanduse abil tagatakse, et kõik vaenukõne vormid tehakse kindlaks ja nende eest karistatakse ühtselt, mis tugevdab meie võetud kohustust tagada kaasavam ja austavam ühiskond.

Kui lisame vaenukõne ELi kuritegude loetelusse, saame kaitsta marginaliseeritud kogukondi ja inimväärikust. Käesoleva algatusega eristatakse ebaseaduslik vaenukõne väljendusvabadusest ja tagatakse, et me leiame tasakaalu põhiõiguste ning diskrimineerimise ja vihkamise tõkestamise vajaduse vahel.

Põhjendus

Edendab sotsiaalset ühtekuuluvust: määratluse ajakohastamine, et hõlmata kõik vaenukõne vormid, aitab luua kaasavamat ühiskonda, kus kõik tunnevad ennast austatuna ja väärtustatuna. See soodustab sotsiaalset ühtekuuluvust ja vähendab ühiskondlike lõhede teket kontrollimatu vaenukõne tõttu.

Suurendab õigusselgust: ühtne määratlus kõikides ELi liikmesriikides kõrvaldab ebakõlad ja lüngad õiguskaitstes. Selle selguse abil tagatakse, et vaenukõne esitajad võetakse vastutusele olenemata sellest, kus nad ELis viibivad.

Kaitseb marginaliseeritud kogukondi: määratluse laiendamine, et hõlmata rohkem diskrimineerimise vorme, annab parema kaitse marginaliseeritud rühmadele, vähendades nende kokkupuudet kahjuliku ja alandava keelekasutusega.

Tugevdab inimõigusi: kõigi vaenukõne vormide kriminaliseerimise kaudu tugevdab EL oma inimõiguste ja väärikuse valdkonnas võetud kohustusi, viies õigusraamistikud kooskõlla võrdsuse ja austuse tänapäevaste väärtustega.

Tasakaalustab vabadusi: selle lähenemisviisi puhul eristatakse hoolikalt vaenukõnet ja väljendusvabadust, tagades sõnavabaduse kaitse, vältides samal ajal vägivalda, vihkamist või diskrimineerimist põhjustavaid sõnavõtte.

Edendab empaatiat ja mõistmist: mitmesuguste seisukohtadega kokkupuutumine ja vaenukõne kriminaliseerimine edendavad empaatiat ja mõistmist kodanike hulgas, panustades ühtsesse ja austavasse ühiskonda.

Selle soovitusel rakendamise tulemuseks on õiglasem ja sidusam Euroopa, kus kõik üksikisikud saavad olenemata oma identiteedist elada vihkamise ja diskrimineerimise hirmuta.

Kokkuvõtlik soovitus

- Luua mitmekesine töörühm, kes töötab välja mõiste „ebaseaduslik vaenukõne“ tervikliku määratluse, mis hõlmab kõiki diskrimineerimise vorme.
- Ajakohastada 2008. aasta aegunud määratlust, et hõlmata kõik vaenukõne liigid.
- Teha vaenukõne kindlaks ja karistada seda ühtselt kõikjal ELis.
- Muuta ebaseadusliku vaenukõne levitamine kuriteoks kõikides ELi liikmesriikides.

Soovitus 2. Euroopa protokoll tõhusaks reageerimiseks vaenukuritegudest teatamisele

Soovitame võtta kasutusele selge ja ühtse menetluse vaenukuritegudest teatamiseks kõikides ELi liikmesriikides. Seda õigusmenetlust tuleks tulemuslikult rakendada organisatsioonides, kes suhtlevad vaenukuritegude ohvritega. Soovitame vaadata läbi kõik varem pakutud ja ebatõhusad meetmed ning töötada välja ladusa protsessi, mis võimaldab ohvritel ja tunnistajatel teatada ohutult kõikidest kuritegudest, sh kui need pannakse toime internetiplatvormidel.

Esiteks tuleks menetlusega tagada ohutud teatamistingimused nii vaenukuritegude ohvritele kui ka tunnistajatele. Nende ohutuse tagamine võib suurendada teatatavate kuritegude arvu. See hõlmab õigusliku ja psühholoogilise kaitse meetmeid ja vajaduse korral füüsilist kaitset

kättemaksu otsivate isikute eest. Menetlus võib hõlmata ka tööd kuritegude toimepanijatega, kes võivad sageli olla varasemad vaenukuritegude ohvrid.

Teiseks peaks menetlus hõlmama kõiki kuritegudest teatamise ahela osalisi, et vähendada taasohvristamise ja trauma süvendamise ohtu.

Lisaks muule peaks menetlust toetama sobilik internetipõhine kanal, mis on loodud turvaliseks kuritegudest teatamiseks.

Põhjendus

See soovitus on oluline, kuna aitab vältida või minimeerida ohvrite taasohvristamist. Menetlus võimaldab kiiresti reageerida ja ohvreid aidata ning tunnistajaid toetada ja kaitsta. See menetlus lihtsustab samuti kuriteoteate saanud teenistuste tegevust. Kui menetlus osutub tulemuslikuks, siis julgustatakse ühiskonda reageerima ja kuritegudest sagedamini teatama.

Kokkuvõtlik soovitus

- Võtta kasutusele selge ja ühtne menetlus vaenukuritegudest teatamiseks kõikides ELi liikmesriikides.
- Vaadata läbi kõik varem pakutud ja ebatõhusad meetmed ning töötada välja ladus protsess, mis võimaldab ohvritel ja tunnistajatel teatada ohutult kõikidest kuritegudest, sh kui need pannakse toime internetiplatvormidel.
- Rakendada internetipõhine kanal turvaliseks kuritegudest teatamiseks.

Soovitus 3. Vihkamise tõkestamise riiklik amet liikmesriikides

Soovitame luua igas liikmesriigis vihkamise tõkestamise sõltumatu ameti. Vajame tugevat asutust, kellel on õiguslik pädevus ja tulemuslik teabevahetus ning kes annab inimestele tegelikku abi kuritegudest teatamise objektiivse ja sõltumatu süsteemi kaudu.

Esiteks vastutab amet õigusliku ja psühholoogilise toetuse andmise eest igale vaenukuriteo ohvrile nende liikmesriigis, tehes tihedat koostööd valitsusväliste organisatsioonide ja kodanike komiteega. Amet tagab platvormi, et ohvrid saaksid vaenukuritegudest tulemuslikult ja turvaliselt teatada.

Teiseks teeb amet tihedat koostööd vaenukõne ja vaenukuritegude vastu võitlemise ELi kõrgetasemelise töörühma või sarnase asutusega, et täita oma ülesannet ning tagada ettevõtete, organisatsioonide ja poliitikute käitumisjuhendite täitmine. See koostöö aitab luua ohvrite jaoks tulemusliku ja toetava keskkonna. Lisaks sellele võiks amet pakkuda teavet ja tutvustada parimaid tavasid nõuandeid soovivatele üksikisikutele. Ameti töölepingud peaksid olema tähtajalised.

Kolmandaks levitab amet ELi vahendeid, programme, mehhanisme ja materjale, mis käsitlevad vihkamist, tagades nende jõudmise haridus- ja haldusasutuste ning laiema avalikkuseni riiklikul ja piirkondlikul tasandil. Selleks tagab amet koolituse pärast kuriteoteate saamist esmareageerijatena tegutsevatele teenistustele.

Kokkuvõtteks võib öelda, et amet kogub andmeid vaenukuritegude kohta, et töötada välja tulemuslik reageerimine elanikkonna tulevastele vajadustele.

Põhjendus

Meie polariseerunud ühiskondades on suurenenud vaenukuritegude arv, mis halvendab inimeste heaolu. Selleks et tõkestada vaenukuritegusid, neile reageerida ja ohvrite eest hoolitseda, on vaja tõhusaid asutusi ja mehhanisme. Lisaks sellele algab iga kuritegu mõttest või sõnast. Selleks et tagada haridus, mis õpetaks lugupidamist, ja suurendada teadlikkust, on vaja luua sihtotstarbeline asutus, kes hoiab ära vaenukuritegusid ja toetab ohvrid, seda enam, et sellist ametit lihtsalt ei ole veel olemas, aga seda on väga vaja.

Kokkuvõtlik soovitus

- Luua ohvrite jaoks tulemuslik ja toetav keskkond.
- Luua igas liikmesriigis vihkamise tõkestamise sõltumatu amet.

Amet teeb oma ülesande täitmiseks tihedat koostööd vaenukõne ja vaenukuritegude vastu võitlemise ELi kõrgetasemelise tööühikuga või sarnase asutusega.

Soovitus 4. Sallivuskoolitus

Soovitame, et EL muudaks olemasolevatest vaenukuritegude, vaenukõne ja vägivaldliku suhtlemise koolitustest teavitamist ning edendaks neid konkreetsete sihtrühmade hulgas. Põhimõtteliselt peaksid kõik sotsiaalsed rühmad olema paremini haritud ja töötama välja oskused vihkamise tõkestamiseks. Kuid oleme seisukohal, et eriti oluline on koolitada paremini avalikus sektoris töötavaid inimesi (nt politseinikke või sotsiaaltöötajaid). Need on ju sageli esimesed inimesed, kellega vihkamise ohvrid ja sellest mõjutatud isikud kokku puutuvad. On eriti oluline, et avalikud teenistujad suudaksid probleemi ja üksikisikuga tähelepanelikult tegeleda. Avalikele teenistujatele ELi liikmesriikides tuleks pakkuda korrapäraseid koolitusi nii kohapeal kui ka internetipõhiselt. Sisuloojad on teine oluline sihtrühm nii koolitustel osalejate kui ka nende kohta teabe levitajadena. Nad avaldavad suurt mõju noorematele sihtrühmadele ja võivad meetmete mõju mitmekordistada. ELis avalikel ametikohtadel töötavad isikud peaksid näitama eeskuju ja ka ise koolitusel osalema. Selleks et muuta koolitusvõimalused laiemale elanikkonnale juurdepääsetavaks, võiks koolitusi tutvustama kutsuda ametiühingud või muud organisatsioonid. Samuti võiks lisada reklaamid kogukondade ajalehtedesse. Osalejad saaksid koolituse eduka läbimise eest tunnistuse, mille abil nad saavad tõendada, et on omandanud pädevuse tavaelus vihkamisega toime tulemisel.

Põhjendus

Vihkamispüramiid algab meie peades olevatest stereotüüpidest ja klišeedest. Neid kannab edasi vaenukõne. Seega on oluline jõuda probleemi juurteni. Koolitused ei avalda mõju ainult nendel osalenutele, vaid ka neid ümbritsevatele inimestele. Koolituskursused on oluline täiendus formaalhariduse programmidele (nt haridus koolis või ülikoolis). EL pakub juba mitmeid hea hinnangu saanud programme ja koolitusmaterjale. Kuid neid on keeruline leida. Tagamaks et koostatud programmid on tõeliselt tulemuslikud ja jätkusuutlikud ning jõuavad sihtrühmani, on neid vaja paremini reklaamida. Keskendumine inimestele avalikus sektoris on samuti oluline, kuna siiani on liiga palju juhtumeid, kui vihkamisest mõjutatud isikud on saanud valitsusasutustes negatiivse kogemuse.

Kokkuvõtlik soovitus

- Edendada avaliku sektori töötajatele ja sisuloojatele suunatud olemasolevaid ELi koolituskursuseid vaenukuritegude, vaenukõne ja vägivaldliku suhtlemise kohta.
- Tagada avalikele teenistujatele korrapäraseid koolitused kohapeal ja internetis, et nad oskaksid osavõtlikult ja tulemuslikult käsitleda vihkamisega seotud küsimusi.

- Kaasata ametiühingud ja kogukonna ajalehed, et suurendada teadlikkust koolitusprogrammidest ja neis osalemist.
- Väljastada osalejatele tunnistused, et avalikult tõendada nende pädevust vihkamisega seotud probleemide lahendamisel.

Soovitus 5. Korraldada teavituskampaania, et suurendada teadlikkust vihkamisest ning olemasolevatest meetmetest ja õiguskaitsevahenditest selle vastu võitlemiseks.

Soovitame, et EL korraldaks teavituskampaania vihkamisega seotud ohtude, selle põhjuste ja selle vastu võitlemise meetmete kohta (nii internetis kui ka väljaspool seda), et suurendada teadlikkust ja harida inimesi selle leviku ja ohtude kohta. Samal ajal antaks kampaania raames teada mitmesugustest vihkamise vastu suunatud ELi algatustest ning ohvritele kättesaadavatest toetuskanalitest ja meetmetest.

Selleks et muuta vihkamisvastaste sõnumite kampaaniad võimalikult tulemuslikuks, soovitame selgelt määratleda ja täpsustada sihtrühmad, lähenemisviisid, kanalid ja sisu. Soovitame järgmist:

- kampaania peaks olema suunatud laiemale avalikkusele ning samuti konkreetsetele ja olulistele rühmadele (nt ohvrid, toimepanijad, lapsed);
- tuleks koostada nendele erinevatele rühmadele ja ELi eri liikmesriikide kontekstile kohandatud sõnumid, mis oleksid meeleolukad ja mõistetavad ning kohandatud iga liikmesriigi kontekstile;
- tuleks rõhutada kõigi ELi kodanike vastutust nende igapäevaelus märgatud vihkamise tõkestamisel ja selle vastu töötamisel, tagades praktilised vahendid ja teabe, kuidas nad saavad seda teha;
- tuleks kasutada nii traditsioonilisi kui ka alternatiivseid teabevahetuskanaleid internetis ja väljaspool seda, et levitada vihkamisvastaseid sõnumeid sedasi, et need jõuaksid tulemuslikumate ja kasutajasõbralikumate kanalite kaudu erinevate ühiskonnagruppideni;
- tuleks kaasata traditsiooniline ja sotsiaalmeedia ning suunamõjutajad ja ohvrite hääled nii nende sõnumite koostamisse kui ka jagamisse eesmärgiga tagada, et need on tulemuslikumad ja jõuavad õigete inimesteni.

Põhjendus

Kuigi ELi tasandil on juba olemas erinevad vihkamisvastased raamistikud, ei ole tehtud piisavalt, et teavitada Euroopa kodanikke neist algatustest. Enamik ELi kodanikke ei tea, millised programmid, algatused ja normid on olemas nii ELi kui ka riiklikul tasandil. Vihkamist käsitlevad aruanded, uudised ja arutelud keskenduvad peamiselt vihkamisele ja sellele, mis on valesi, mis on oluline, kuid loovad masendava ja kallutatud pildi. Seega oleks vaja ka positiivseid teavitusi sellest, kuidas vihkamist tõkestatakse, ning praktilisi soovitusi, mida inimesed saavad selle vastu ette võtta.

Soovitame pigem teadlikkuse tõstmise kampaaniat kui seadust või käitumisjuhendit selle kohta, mida suunamõjutajad ja professionaalsed meediakanalid tohivad öelda, kuna sellist lähenemisviisi võidakse tajuda tsensuurina ning see võib tekitada vastureaktsiooni ja rahulolematuse erinevate seisukohtadega inimeste ning laiema ühiskonna seas. Teavitamisele ja teadlikkuse suurendamisele keskendumine võib võimaldada inimestel mõista selle teema olulisust ja anda neile vahendid, et panustada lahenduste leidmisse ning tõkestada vihkamist enda elus.

Täpsustused

Sihtrühmad: selle teavituskampaania abil on oluline jõuda kõigi ühiskonnagruppideni, et muuta avalikku arvamust ja tagada, et arvamuste ja käitumise muutused jäävad püsima. Seeläbi tagatakse samuti, et inimesed, kes juba jagavad vihkamisvastaseid väärtusi, käituvad jätkuvalt neile vastavalt. Samal ajal on nende kampaaniate tulemuslikkuse ja mõju kindlustamiseks oluline kohandada kampaaniad ja sõnumid erinevatele sihtrühmadele, näiteks ohvritele, lastele, vanematele, õpetajatele ja vaenurühmadele. Selgitades vihkamisega seotud emotsioonide põhjuseid, saame aidata inimestel, kes võivad ohutada vaenu või vihkamist, mõista nii enda käitumise põhjuseid kui ka selle mõju. Kampaania tuleks koostada ka muudes kui ELi keeltes, et jõuda inimesteni, kes ei räägi selle riigi keelt, kus nad elavad.

Kanaliid: elanikkonna harimiseks küsimuses, mis on keelatud ja kahjustav vaenurühma ja millist käitumist julgustatakse, samuti teavitamiseks ELis juba olemasolevatest mitmesugustest algatustest ja meetmetest, tuleks kasutada laia valikut kanaleid. Lisaks sotsiaalmeediale, telekanalitele ja filmidele peaks kampaania appi võtma mitmesugused loomingulised, ebatavalised ja pilkupüüdvad internetivälised vahendid, sh stendid, erinevad ajalehed, teemakohased eriväljaanded (mis võivad olla tasuta), veokid, raadio, metroo/ühistranspordi ekraanid, lendlehed poodides, ajalehed, ostukviitungid (nagu Austria kampaanias, mis keskendus naistevastasele vägivallale) ja muud sarnased meetmed. Konkreetsemalt võiks ELis näidata tasuta selleteemalist filmi. Teine oluline lähenemisviis on kaasata mõjuliidreid, näiteks näitlejaid, lauljaid ja meediategelasi, teavitamiskampaaniasse, et jõuda nooremate põlvkondade ja muu publikuni, kasutades neile sobilikke kanaleid. Lisaks sellele julgustame tegema koostööd suunamõjutajatega, kes on ise olnud ohvrid, selliste sõnumite koostamisel ja levitamisel.

Sisu: kampaaniate hea kavandamise tagamiseks tuleks sisu kujundamisse kaasata spetsialistid eri sektoritest (reklaam, psühholoogia, ohvrite tugirühmad jne) ja mitmesugused teemarühmad, mis koosnevad erinevatest sihtrühmadest, kelleni kampaania abil soovitakse jõuda (ohvrid, suunamõjutajad, noored jne). Kampaaniad tuleks kohandada nii, et tõkestada erinevat liiki vihkamist, näiteks vähemuste, siserändajate, puudega inimeste, LGBTIQ+-inimeste, romade ja juutide vastu. Neid tuleb samuti kohandada olukorraga ELi eri riikides ning need peavad tuginema olemasolevatele algatustele ja meetmetele. Samuti tuleks keskenduda positiivsetele sõnumitele, mis edendavad vihkamisvaba ELi ning teavitavad vihkamise vastastest olemasolevatest ja tulemuslikest meetmetest ning algatustest. Ka tuleks riiklikes uudistes rohkem teavitada ELi institutsioonide tegevusest, aruteludest ja algatustest.

Meetod: see kampaania peaks olema pilkupüüdev ja humoorikas, et realselt inimesteni jõuda ja neid muuta (erinevalt sellest, kuidas suurem osa kodanikke enamikku ELi kampaaniaid tajub). Ühtlasi peaks see keskenduma kodanike otsesemale kaasamisele. EL võiks näiteks algatada avalikud konkursid või anda auhindu, et saada kodanikelt ettepanekuid loovate ja tulemuslike kampaaniate koostamise meetodite kohta. Lisaks peaks kampaania edendama vabatahtlikku tegevust ja kodanikuosalust. Vabatahtlikkuse alusel tuleks kaasata eri sidusrühmi, näiteks inimesi, kellele antakse võimalus jagada oma isiklike lugusid, samuti suurettevõtteid või meediat. Näiteks juhid võiksid töötada haavatavate ühiskonnarühmadega ja viia ohvreid kokku. Tuleb tagada nende eesmärkide saavutamiseks vajalikud inimressursid ja

rahalised vahendid. Kampaaniad võiksid keskenduda ka spordile ning suurendada sportlaste ja publiku teadlikkust, kaasates klubisid, meediat ja poliitikuid vaenukõne probleemi lahendamisse. Kutsume üles kasutama loomingulisemaid, lõbusamaid ja meeldejäävamaid meetodeid. Näiteks võiks kampaanias kasutada logo „pasta vihkamise vastu“, mille puhul viib pastapakil või muul toidupakendil (või näiteks tualettpaberipakil) – olenevalt igas liikmesriigis kõige populaarsematest toodetest – olev ruutkood teabeni algatuse kohta.

Kokkuvõtlik soovitus

- Kampaania peaks olema suunatud laiemale avalikkusele ning samuti konkreetsetele ja olulistele rühmadele (nt ohvrid, toimepanijad, lapsed) sõnumitega, mis on kohandatud neile erinevatele rühmadele ja ELi eri liikmesriikide kontekstile.
- Kampaania peaks samuti rõhutama kõigi ELi kodanike vastutust nende igapäevaelus märgatud vihkamise tõkestamisel ja selle vastu võitlemisel, tagades praktilised vahendid ja teabe, kuidas nad saavad seda teha.
- Tuleks kasutada nii traditsioonilisi kui ka alternatiivseid teabevahetuskanaleid internetis ja väljaspool seda, et levitada vihkamisvastaseid sõnumeid sedasi, et need jõuaksid tulemuslikumate ja kasutajasõbralikumate kanalite kaudu erinevate ühiskonnagruppideni.
- Tuleks kaasata traditsiooniline ja sotsiaalmeedia ning suunamõjutajad ja ohvrite hääled nii nende sõnumite koostamisse kui ka jagamisse eesmärgiga tagada, et need on tulemuslikumad ja jõuavad õigete inimesteni.

Soovitus 6. Reklaamid aitavad viha vastu

Soovitame kaaluda vihkamise vastu järgmist kommunikatsioonistrateegiat:

- lühikesed nõusolekupõhised tekstisõnumid kaasamise kohta kõigile kodanikele (mida saadakse näiteks kord nädalas/kuus);
- kaasamist edendavad plakatid bussipeatustes;
- suured stendid neile, kes on sotsiaalmeediast tüdinenud, näiteks võib kasutada ELi valimisstende, et edastada vaenukõne vastaseid positiivseid sõnumeid;
- Google'i reklaamid vihkamise tõkestamise kohta, kui soovite neid saada;
- emotikonide ja netimeemide loomine vihkamisvastaste sõnumite edastamiseks;
- olemasolevatele ametlikele sõnumitele (näiteks valitsuse dokumendid) positiivsete märkuste lisamine;
- televisioonis või kinodes enne filmi edastatavad teadlikkuse suurendamise videod (kasutada võimaluse korral positiivset kinnistamist);
- spordiüritustel (nagu olümpiamängud või jalgpalli maailmameistrivõistlused) saab avatseremooniaid kasutada teadlikkuse suurendamiseks, näiteks kuninganna karupoeg Paddingtoniga Londoni olümpial, millel on meeliülendav/südantsoojendav sisu;
- pikemad videod, mida esitatakse spordiüritustel, mille tõmbenumbriks on asjaomase mängija osalemine videos (nt jalgpallur jalgpallivõistluste puhul);
- kampaaniad populaarsete inimeste / suunamõjutajatega (nagu Pommeliers Belgias), et suurendada teadlikkust vihkamisega seotud teemadest.

Põhjendus

Selle tulemuseks on:

- tervem ja ohutum sotsiaalmeediakeskkond, teistmoodi – inimeste ühendamisele suunatud – sotsiaalmeedia;
- tervem, teadlikum ja õnnelikum ühiskond;
- parem Euroopa, kus on vähem polariseeritust;
- olukord, mille puhul välditakse eskaleerumist ja seatakse asjad perspektiivi.

Kokkuvõtlik soovitus

- Terviklik teabevahetus kõigis vanuserühmades digikanalite kaudu, et edendada empaatiat, kaasata ja aktsepteerida erineva taustaga rühmi/üksikisikuid;
- vajadus kommunikatsiooniekspertide järele, et koostada sisu ja strateegia erinevate platvormide ning mitmesuguste sihtrühmade jaoks;
- kaudne/varjatud teabevahetus, näiteks tõstetud pöidla emotikonile sarnane „lugupidamise“ nupp.

Soovitus 7. Luua ELi-ülene platvorm, millesse on koondatud vihkamist käsitlev teave, ressursid, meetmed ja toetussüsteemid.

Soovitame luua ELi käitatava platvormi, mida on lihtne kasutada ja mis on tasuta ning mis tagab juurdepääsu teabematerjalidele, näiteks määratlused, artiklid, videod ja muud vihkamise tõkestamisele keskendunud organisatsioonide algatused. Platvormi stiil ja ülesehitus peaks olema kasutajasõbralik. Seega võiks see sisaldada noortele suunatud osa, milles on teave nende igapäevaelus tekkida võivate probleemide kohta ja praktilised vihjed. Tuleks keskenduda meetmetele, mis on edukalt aidanud vihkamise ohvreid, ja ühiskonna liikmetele suunatud praktilistele nõuannetele selle kohta, kuidas nad saavad tulemuslikult ohvreid toetada, eriti igapäevastes olukordades, kus nad võivad märgata vihkavat käitumist. Inimestel peaks samuti olema võimalik võtta ühendust teistega, kellel on sarnased probleemid, ja neid toetada. Lisaks sellele võiks platvorm sisaldada probleemi määratlust, soovitusi ja kogu asjakohast materjali Euroopa kodanike paneelarutelult „Võitlus vihkamise vastu ühiskonnas“. Tulemuslikkuse tagamiseks saab tehisintellekt aidata inimestel sellega loomulikult suhelda ja leida asjakohast sisu, nt anda suuniseid ja soovitusi ohvritele ja liitlastele ning suunata nad toetuse saamiseks õigete kanalite ja organisatsioonideni. Lisaks sellele võiks platvorm sisaldada teatavaid valikuid kasutajatele, et anda konkreetset tagasisidet selle kohta, millised ressursid olid kasulikud ja kuidas neid saaks veelgi parandada.

Lisaks sellele peaks see veebisait ka julgustama ja võimestama inimesi neist küsimustest kriitiliselt mõtlema ja võimaldama neil seda teha ning mitte olema liiga piirav või kategooriline, mis võib kasutajate arvu vähendada. See võib olla eriti asjakohane vaenuritegude toimepanijate või vaenukõnele ja vihkavatele sõnumitele rohkem avatud inimeste puhul, et edendada kriitilist mõtlemist ja teadmiste kogumist. Tuleks anda toetust ja käituda mõõdukalt, et tagada väljendusvabadus, edendada konstruktiivseid arutelusid, kontrollida sisu ja vältida eskaleerumist.

Suured sotsiaalmeediaettevõtted võiksid aidata rakendada funktsiooni, mis suunab kasutajad toetuse saamiseks platvormile, kui nende hinnangul võivad teatavad postitused olla vihkava sisuga. Võidakse kasutada edasisuunamisprogramme või „tasusüsteeme“, mis lingivad veebisaidi, mis peaks olema loominguline ja atraktiivne erinevate elanikkonnagruppide jaoks.

Põhjendus

Selle soovitus eesmärk on luua platvorm, mis ei asenda sarnaseid ideid, vaid millest saab kasulike ressursside andmebaas. Seega peaks platvorm olema linkidega ühendatud muude, olemasolevate veebisaitidega, vihkamist käsitlevate ressurssidega ja toetuskanalitega vihkamise ohvritele ning eriti haavatavatele rühmadele, et muuta selle kasutamine võimalikult lihtsaks ja kasulikuks. Platvormi teine eesmärk on suurendada teadlikkust ja edendada asjasse puutuvate ressursside teadlikku kasutamist. Kuigi on mitmeid erinevaid algatusi, ressursse ja kampaaniaid, ei tea suurem osa inimestest, kust kogu seda teavet ja abi leida. Seda võiks võimaldada üks keskne platvorm, millel inimesed saaksid juurdepääsu kogu sellele teabele. Veebisaiti võiks kasutada ka teavituskampaaniaks.

Platvormil võiks inimestevaheline suhtlus (näiteks vestlusfunktsiooni abil) aidata inimestel mõista emotsioone, erinevaid kogemusi ja takistusi reaalses, sealjuures oma kodust väljumata. See võiks samuti võimaldada ohvritel jagada oma kogemusi ja võtta ühendust kellegagi, kes saab aidata nende enesetunnet parandada, vähendades seeläbi kannatusi.

Üks probleem selle platvormi puhul on, et seda võib olla keeruline rakendada ja tagada, et veebisaidi ülesehitus on kodanikele kergesti mõistetav, juurdepääsetav ja sirvitav. Samuti on keeruline muuta veebisait piisavalt huvitavaks, et paljud ELi kodanikud seda vabatahtlikult külastaksid. Lisaks sellele, kuigi paneelarutelul oldi kursis, kui keeruline on luua sellist veebisaiti kõigis vajalikes keeltes, oleks see meie hinnangul seda vaeva väärt. Kui inimesed saavad jagada veebisaidil ohvrite isiklike lugusid, siis võiks see muuta selle emotsionaalselt kaasahaaravamaks ja tulemuslikumaks. Vihkamine on nähtus, mis oli olemas enne interneti, kuigi internet võib olla seda võimendanud, ning sellest ei ole ühe platvormi abil lihtne vabaneda. Paneelarutelul oldi siiski seisukohal, et platvorm võiks olla tulemuslik viis, kuidas suurendada teadlikkust ja teadmisi vihkamise levikust ning anda inimestele vahendid, et leevendada vihkamist, millega nad internetis ja selle väliselt kokku puutuvad, ning sellega toime tulla.

Kokkuvõtlik soovitus

- Teeme ettepaneku võtta kasutusele ELi käitav kergesti juurdepääsetav platvorm, mille puhul on tegemist ühtse kontaktpunktiga, mille kaudu esitatakse teavet, peamiste mõistete määratlusi, andmeid vihkamise negatiivse mõju kohta, tutvustatakse praktilisi ja asjakohaseid ressursse, linke teistele platvormidele, algatuste ja organisatsioonide ressurssidele ning antakse ülevaade olemasolevatest meetmetest ja toetussüsteemidest eri liikmesriikides.
- Platvorm tuleks liita muude olemasolevate meetmetega, platvormide ja veebisaitidega, mis on keskendunud vihkamise tõkestamisele riiklikul ja ELi tasandil, et kasutajatel oleks võimalikult lihtne leida teavet ja toetust, mida nad vajavad, ning mitte teha topelttööd.
- Veebisaiti võiks samuti kasutada osana teavitamiskampaaniast ja seda tuleks aktiivselt reklaamida sotsiaalmeedia, telereklaamide ja muude massimeedia kanalite kaudu.

Meedia ja poliitika roll

Soovitus 8. Luua sõltumatu usalduskomitee

Teeme ettepaneku luua sõltumatu usalduskomitee, et koostada Euroopa Parlamendi liikmete tegevusjuhend ning jälgida vaenukõnet ja väärinfot. Usalduskomitee peaks koosnema mitme

valdkonna ekspertidest (nt kodanikud, õiguseksperdid, psühholoogid, sotsioloogid, valitsusvälised organisatsioonid ja poliitikaekspertid) ja kodanikud peaksid tegema selle üle järelevalvet. Selleks et tagada lai esindatus, valitakse kodanikud juhuslikult – kriteeriumide põhjal, mis suurendavad ühiskonna haavatavate rühmade esindatust. Kui komitee on loodud, siis arutleb see avalike teenistujate ja ametiisikute tegevusjuhendi üle ning teeb selle kohta otsuse. Tegevusjuhendit saab kohandada. Usalduskomitee kasutab tegevusjuhendit, et koguda andmeid, jälgida rakendamist ja töötada välja täiendavaid suuniseid selle kohta, kuidas vaenukõne ära tunda ja seda tõkestada. Usalduskomiteel on ka ametlik kontaktpunkt teiste ELi kodanike jaoks, et teatada poliitikute toimepandud rikkumistest ja vaenukõnест. Liikmed määratakse rotatsiooni korras, et tagada komitee mitmekesisus. Usaldusväärse säilitamiseks kehtestab komitee ranged eeskirjad usalduskomiteega liitumise kohta, et vältida selle liikmete huvide konflikte.

Põhjendus

Usalduskomitee, kes teeb vaenukõne vastase tegevusjuhendi rakendamise järelevalvet, jälgib seda ja arendab edasi, on vajalik, et kaitsta üksikisikuid ja kogukondi eelkõige avalike teenistujate ja ametiisikute vaenukõne kahjuliku mõju eest. See komitee saab kehtestada selged suunised ja ootused käitumise kohta. Selleks peab ta välja töötama tervikliku tegevusjuhendi, mis põhineb õiguseksperditelt, psühholoogidelt, sotsioloogidelt, kodanikelt ja teistelt saadud sisendil. See usalduskomitee on hädavajalik, et asutused ja esindajad teeniksid uuesti välja usalduse ja et see usaldus suureneks. Usaldusväärse käitumise tegevusjuhendi rakendamise ja järelevalve teel tagatakse suurem läbipaistvus. Komitee tegutseb sõltumatult ja läbipaistvalt ning selle järelevalvet teevad kodanikud, mis suurendab selle legitiimsust. Tulemuslikkuse tagamiseks peab komitee olema läbimõeldud koosseisuga, mitut valdkonda hõlmav rühm, milles on esindatud erinevad seisukohad ja haavatavad rühmad.

Kokkuvõtlik soovitus

- Moodustada sõltumatu usalduskomitee, et luua ELi avalike teenistujate käitumisjuhend vaenukõne ja väärinfo valdkonnas ning tagada selle täitmine.
- Komitee koosneb mitme valdkonna ekspertidest ja juhuslikult valitud kodanikest, mis tagab haavatavate rühmade esindatuse.
- Komitee jälgib käitumisjuhendi rakendamist, kogub andmeid ja menetleb aruandeid poliitikute vaenukõne kohta.

Kodanike järelevalve ja liikmete rotatsioon aitavad säilitada komitee usaldusväärsust, läbipaistvust ja legitiimsust.

Soovitus 9. Usaldusväärsus, faktid ja läbipaistvus: teabe rahastamise kontrollimine ja selgitamine

Soovitame nõuda meedialt koostööd sõltumatute faktikontrolliga tegelevate organisatsioonidega, tagada rahastamisallikate läbipaistvus, julgustada kodanikke kontrollima saadud teavet ning piirata meediapoolset publiku poliitilist mõjutamist järgmiselt:

- luua ranged teabe kontrollimise ja sertifitseerimise protokollid üksikisikutele, ühendustele ja ettevõtetele, kes tegutsevad kasumi teenimise eesmärgil ja/või kasutavad riigi vahendeid (nt peavad nad avaldama oma õigusliku seisundi);

- tagada meedia sõltumatus allikate suurema mitmekesisuse jaoks, avaldada sertifitseerimisuuringute rahastajad ja teabe levitamisest kasusaajad;
- korraldada kampaaniaid, et suurendada kodanike teadlikkust teabe kontrollimise olulisusest;
- piirata meediaväljaannete arvu, mis võivad olla ühe isiku või ettevõtte omanduses (raadio, televisioon, sotsiaalplatvormid, ajalehed jne);
- nn musta kasti vahend* peab olema üldsusele kergesti juurdepääsetav ja kohustuslik inimestele või ettevõtetele, kes tegutsevad kasumi teenimise eesmärgil või keda rahastab kolmas isik; vaeuudiste/vaenukõne vabatahtliku levitamise korral karistatakse isikuid või ettevõtteid lähtuvalt nende üleilmsest käibest.

Põhjendus

Väärinfo levik suurendab lõhesid ja vihkamist meie ühiskonnas. Sõltumatute asutuste teostatava teabekontrolli tagamise ja sõltumatu meedia rahastamise kaudu saame vähendada arusaamatusi ja manipuleerimist. Teabe levitamisest kasu saava meedia rahastamisallikate läbipaistvus suurendab üldsuse usaldust meedia vastu. Lisaks sellele on hädavajalik julgustada kodanikke suhtuma uudishimulikumalt ja kriitilisemalt saadavasse teabesse, et tagada teavitatum ja väärinfole vastupanuvõimelisem ühiskond. Need lähenemisviisid aitavad edendada ühtsemat ühiskonda ja tagada hääle mitmekesisus meediaruumis.

** Nn must kast vs. Mediapart Prantsusmaal: allikate läbipaistvus, kontrolliprotsess, teadusmetoodika, kontekstid ja piirangud, meediaomand ja meedia rahastamine.*

Kokkuvõtlik soovitus

- Lisada kogu vajalik teave meedia läbipaistvuse kohta.
- Toetada sõltumatu meedia rahastamist, et edendada meedia mitmekesisust.
- Piirata meediaomandi koondumist üksikute isikute kätte.

Soovitus 10. Euroopa kohtub sinuga: osalusmeedia kodanike jaoks

Soovitame suurendada kodanike osalust, et tagada meediasisu legitiimsus ja edendada vastastikuse toetamise ja lugupidamise kultuuri, mis juurib välja vihkamise. Selline osalemine põhineb kolmel üksteist täiendaval kanalil, mis on järgmised:

1. osalusmeedia väljaanne, milles kodanikud panustavad toimetaja valikutesse. See süsteem põhineb olemasolevatel võrgustikel ja ettevõtetel nii avalikust kui ka erasektorist, mida ajendatakse avaldama kvaliteetset teavet uue rahastamise abil. Eriti väärtustatakse kohalikke kanaleid, kuna need on kodanikele kõige lähemal, samuti kodanike paneelarutelusid kohalikul ja riiklikul tasandil, et mõista nende prioriteete kõnealustes valdkondades;
2. aruteluforum, mille puhul on tegemist sotsiaalmeedia kanaliga, millel on kaasahaarav ja kasutajasõbralik rakendus, mida kaitstakse läbipaistvuseeskirjadega;
3. internetipõhine koostöös valmiv andmekogu, kus säilitatakse kvaliteetseid uudiseid ja arutelusid, et aidata kodanikel luua ühine lugu noorte harimiseks ning et teha edusamme ELi tuleviku jaoks olulistes valdkondades.

See süsteem annab edasi ELi väärtusi vaenukõne vastu, mis on varem määratud kindlaks ühises hartas. Ombudsmani ülesandeid täitev organ ja eetikakomitee sõeluvad sisu, et tagada selle kooskõla kõnealuste väärtustega; samuti tuleb kaaluda tehisintellekti kasutamise võimalust.

Viimaks teeb selle süsteemi rakendamise järelevalvet valitud kodanikest moodustatud komitee, kes tagavad, et toimetaja valikuid ei määra majanduslikud või ideoloogilised huvid.

Põhjendus

See soovitus on oluline, kuna see kaasab kodanikud otse, legitimeerides ELi institutsioonid otsedemokraatia kaudu. See võimaldab kodanikel leida teavet, mida nad soovivad, ilma et neid poliitiliselt mõjutataks, näiteks et nad oleksid samal meelel oma riigi valitsusega. Eritähelepanu pööratakse noortele, kuna selle meediasüsteemi puhul võetakse arvesse ka teabevahetuskanaleid, mis on neile lähedasemad kui traditsioonilised televisioonikanalid. Samal moel saab kaasata lapsed kohandatud sisu kaudu, nagu õppekursused või mängud, olenevalt nende vanusest. Oleme seisukohal, et see süsteem on oluline, et täielikult kõrvaldada desinformatsioon ja vaenukõne, kuna sellest saab meediaplatvorm, millel ei ole vihkavaid sõnumeid. Kuna teame, et on olemas risk, et inimesed seda süsteemi ei kasuta, peame muutma selle atraktiivseks ja kaasahaaravaks; selleks on vaja investeerida süsteemi piisavalt vahendeid.

Kokkuvõtlik soovitus

- Kodanike osalemise suurendamine, et tõkestada vaenukõne meedia abil.
- Kolmeosaline lähenemisviis: meediaväljaanne, sotsiaalmeedia kanal ja koostöös loodud internetipõhine andmehoidla.

Järelevalve ja sõelumine mitmepoolse lähenemisviisi alusel: ombudsmanina tegutsev organ, eetikakomitee ja kodanike järelevalvekomitee.

Digitaalvaldkond ja tehnoloogia

Soovitus 11. Mulli lõhkumine: mitmesuguste seisukohtade edendamine sotsiaalmeedias

Internetis radikaliseerumise tõkestamiseks soovitame, et sotsiaalmeediaplatvormidele antaks ülesanne mitmekesistada kasutajatele näidatavat sisu. Algoritmid loovad sageli kajakambreid, näidates kallutatud sisu ja esitades kasutajatele väga piiratud teavet ühel teemal. Kohandades algoritme, et need esitaksid laiemat seisukohtade valikut, saame vältida ühe seisukoha domineerimist ja edendada teemade tasakaalustatumat mõistmist.

Kuidas? Meie pakutud lahendusega tagatakse, et kui kasutajad vaatavad äärmuslikku sisu, siis kuvab algoritm seejärel vastupidiseid seisukohti väljendavat sisu. See lähenemisviis julgustab kasutajaid nägema nüansirikkamat ja terviklikumat narratiivi, lõhkudes seega sisumullid, mis neid praegu sellest eraldavad.

See strateegia ei vähenda ainult radikaliseerumise riski, vaid edendab ka kriitilist mõtlemist ja empaatiat, võimaldades kasutajatel puutuda kokku erinevate arvamustega. Selle muudatuse rakendamine muudab sotsiaalmeedia informatiivsemaks ja tasakaalustatumaks ruumiks, panustades kõigi jaoks tervema internetikeskkonna loomisesse.

Põhjendus

Täiustatud kriitiline mõtlemine: kui kasutajad puutuvad kokku mitmesuguste seisukohtadega, siis edendab see nende kriitilist mõtlemist ja julgustab üksikisikuid hindama teavet põhjalikumalt, vähendades vastuvõtlikkust radikaalsetele ideoloogiatele.

Väiksem polariseerumine: see lähenemisviis saab kajakambrite lõhkumise teel vähendada ühiskonna polariseeritust, edendades eri rühmade vahelist dialoogi ja üksteise mõistmist.

Teadlik üldsus: tasakaalustatuma teabega kokku puutumine tagab, et üldsus on paremini teavitatud mitmesugustest küsimustest, mis viib nüansirikkamate aruteludeni ja paremini läbimõeldud otsuste tegemiseni.

Parem vaimne tervis: erineva sisu tarbimine võib vähendada ärevust ja stressi, mis on seotud kokkupuutumisega korduva ja potentsiaalselt häiriva teabega.

Demokraatia tugevdamine: ühiskond, mis puutub kokku erinevate seisukohtadega, on paremini suuteline osalema demokraatlikus protsessis, edendades tervemat ja vastupanuvõimelisemat demokraatiat.

Selle soovitus rakendamine muudab sotsiaalmeedia hariduse ja konstruktiivse arutelu platvormiks, mis viib lõpuks teadlikuma, sidusama ja empaatiavõimelisema ühiskonnani.

Kokkuvõtlik soovitus

- Mitmekesistada sisu: anda sotsiaalmeediaplatvormidele ülesandeks kohandada algoritme, et esitada laiemat valikut seisukohti ja võidelda seeläbi kajakambrite ja kallutatud sisu vastu.
- Tasakaalustatud seisukohad: tagada, et äärmusliku sisu vaatamisel kuvab algoritm vastupidised seisukohad, mis edendab nüansirikkamat arusaama.
- Radikaliseerumise vähendamine: see strateegia vähendab radikaliseerumise riski, esitades kasutajatele mitmesuguseid arvamusi, edendades kriitilist mõtlemist ja empaatiat.

Tervem internetikeskkond: nende muudatuste rakendamine tekitab informatiivsema, tasakaalustatuma ja tervema internetiruumi kõigile kasutajatele.

Soovitus 12. Internetipõhise anonüümsusega tegelemine vihkamise tõkestamiseks

Soovitame reguleerida internetipõhist anonüümsust nii, et asjakohased ametiasutused jälgiksid paremini vaenukõne esitajaid, uuriksid neid ja võtaksid nad vastutusele.

Sellega seoses soovitame järgmist:

- EL ja liikmesriigid peaksid tagama olemasolevate ja tulevaste õigusnormide ning õigusaktide kohaldamise;
- iga liikmesriigi tasandil tuleks luua isiku autentimise süsteem, milles kogutakse isiku tuvastamiseks vajalik miinimumteave valitsuse hallatud portaali kaudu. See tuleks ELi liikmesriikide tasandil järk-järgult ühtlustada;
- kõige olulisematelt sotsiaalmeediaplatvormidelt tuleks kehtivate ja tulevaste õigusaktide kohaldamisel ning identiteedi autentimise süsteemi kasutamisel nõuda paremat koostööd Euroopa ja riiklike ametiasutustega;
- internetikasutajate teadlikkust sellest, milline on nende vastutus sisu postitamisel, tuleks suurendada uue käitumisalase Euroopa harta kaudu, mida rakendatakse kõige olulisematel sotsiaalmeediaplatvormidel, ning avaliku sektori üksuste, koolide ja kogukonnarühmade kaudu.

Põhjendus

See soovitus on oluline, kuna vaenukõne hulk on väga märkimisväärselt suurenenud, eelkõige internetis. Anonüümsuse reguleerimine muudaks internetis vihkamise levitajad kergemini tuvastatavaks ja neid oleks kergem vastutusele võtta.

Sellest hoolimata tuleb anonüümsust kaitsta lähtuvalt sõnavabaduse praegusest kontseptsioonist, millega tagatakse vaba seisukohtade ja arvamuste vahetus internetis.

Kokkuvõtlik soovitus

- Muuta vastutus internetis reaalsuseks.
- Muuta määruised ja õigusaktid tõhusamaks.
- Rakendada Euroopa autentimissüsteem.
- Suurendada teadlikkust vaenukõne tagajärgedest.

Soovitus 13. ELi turvalise internetikasutuse kaart

Soovitame võtta lastele alates kaheksa aasta vanusest kasutusele ELi turvalise internetikasutuse kaardi. See kaart oleks kohandatud vormis saadaval ka vanematele vanuserühmadele. Selle kaardi abil omandavad lapsed oskused, mida nad vajavad iseseisvaks ja turvaliseks interneti külastamiseks ning internetis vihkamist õhutava sisuga toime tulemiseks. Lapsed õpiksid kodanikuühiskonna organisatsioonide koolides korraldatud koolituskursusel oma eale sobilikul viisil muu hulgas järgmist:

- kuidas ma saan vihkamist õhutava sisu ära tunda ja sellele reageerida?
- Mida ma pean silmas pidama, et vältida (enese teadmata) ise vihkava sisu levitamist?
- Kelle poole ma saan pöörduda, kui minust saab vihkamise ohver?
- Kas privaatsusel on piirid?

Koolitused peaksid olema lõbusad ja eakohased. EL ja liikmesriigid peaksid koolitajaid (kodanikuühiskonna organisatsioonid, valitsusvälised organisatsioonid jne) toetama kohase ja vajaliku rahastamisega. Koolitajatele tuleks samuti esitada terminoloogia ühised standardid. Kui lapsed on koolituse läbinud, siis saavad nad ELi turvalise internetikasutuse kaardi. Riiklikul tasandil peaksid vanemad ja õpetajad osalema kaardi tutvustamises ja rakendamises (võttes arvesse selle vabatahtlikku olemust) ning ELi tasandil peaks ELi turvalise internetikasutuse kaardi tutvustamine olema kohustuslik kõikides liikmesriikides. Lisaks sellele tuleks uurida, kas teatavale sisule juurdepääsu internetis võiks siduda ELi turvalise interneti kaardi omandamisega. Lapsed, kes on saanud ELi turvalise interneti kaardi, peaksid ühtlasi saama internetis suhelda teiste lastega kõikjalt EList.

Põhjendus

Meie arvates on see idee tulemuslik, kuna eelkõige noored lapsed oleksid uhked ELi turvalise internetikasutuse kaardi (mis on sarnane jalgrattaloale) omamise üle. Kaart teeb elu lihtsamaks ka vanematele, kellel ei ole sageli vajalikke oskusi, et oma lapsi turvaliseks internetikasutuseks ette valmistada. Nad võivad samuti seada kaardi omandamiseks erinevaid tingimusi (nt juurdepääs konkreetsele internetipõhisele mängule). ELi turvalise internetikasutuse kaardi kasutuselevõtt tagab madala läve Euroopa laste kultuuridevahelisteks kontaktideks, mis omakorda edendab sallivust ja empaatiat.

Kokkuvõtlik soovitus

- Võtta kasutusele ELi turvalise internetikasutuse kaart 8aastastele ja vanematele lastele koos kodanikuühiskonna organisatsioonide pakutavate koolitustega internetiohutuse ja vaenu õhutava sisu käsitlemise kohta.

- Tagada ELi rahastamine ja ühised standardid koolitajatele, kaasates vanemad ja õpetajad kaardi tutvustamisse.
- Anda kaart koolituse läbimise korral, kusjuures selle võib seostada teatavale internetisisule juurdepääsuga.
- Toetada kultuurivahetusi ja võrgustamist ELi erinevates osades elavate laste vahel, mis edendab sallivust ja empaatiat.

Soovitus 14. Tehisintellektipoolne modereerimine: sotsiaalmeedia kaitsmine vaenukõne eest

Soovitame töötada välja tehisintellekti vahendi, et avastada ebaseaduslikku vaenukõnet sotsiaalmeediaplatvormidel ja tagada vastavuse ELi nõuetele. See vahend toimib järgmiselt:

avastamine ja märkimine:

- avastab vaenukõne ELi ebaseadusliku vaenukõne määratluse alusel;
- märgib postitused potentsiaalse vaenukõnena ja teavitab nende koostajat;
- märgitud postitused vaatab 24 tunni jooksul läbi moderaatorina tegutsev inimene;
- sõnavabadusega hõlmatud postitustelt märke eemaldatakse;
- ebaseaduslikku vaenukõnet sisaldavad postitused edastatakse ametiasutustele süüdistuse esitamiseks ja kustutatakse seejärel;

postitamiseelne avastamine:

- avastab vaenukõne enne sisu avaldamist;
- teavitab koostajaid, kui nende postitused näivad sisaldavat ebaseaduslikku vaenukõnet;
- annab koostajatele võimaluse oma postitust muuta või see siiski avaldada;
- kui postitus avaldatakse, siis jääb see märgituks, kuni inimene vaatab selle läbi, koos hoiatusega vaenukõne avaldamise seaduslikkuse ja tagajärgede kohta.

Selle vahendi kohustuslik rakendamine ELi sotsiaalmeedias suurendab turvalisust internetis, kaitseb marginaliseeritud kogukondi ja tagab vastavuse vaenukõne käsitlevatele normidele, edendades lugupidavat digikeskkonda.

Põhjendus

Suurem kaitse: see tehisintellektivahend tagab kindla kaitse marginaliseeritud rühmadele, avastades vaenukõne ja leevendades selle mõju enne, kui see saab kahju põhjustada. Ebaseadusliku sisu kiire tuvastamise ja eemaldamisega loome turvalisema veebikeskkonna.

Tõhusus ja täpsus: tehisintellekti teostatava tuvastamise ja inimkontrolli kombinatsioon tagab suure täpsuse vaenukõne kindlakstegemisel, austades samal ajal sõnavabadust. 24tunnine läbivaatamisprotsess tasakaalustab kiirust ja põhjalikkust ning minimeerib kahjuliku sisu levikut.

Vastutus: teavitades sisuloojaid potentsiaalsest vaenukõnest ja selle õiguslikest tagajärgedest, edendab vahend vastutust ja teadlikkust. Kasutajaid teavitatakse sellest, mis on ebaseaduslik vaenukõne, ja kutsutakse neid üles läbimõeldumalt ja lugupidavamalt suhtlema.

Ennetavad meetmed: postitamiseelne avastamine võimaldab kasutajatel muuta potentsiaalselt kahjulikku sisu enne selle avaldamist. See ennetav lähenemisviis aitab vältida vaenukõne levikut ja vähendab karistamise vajadust ning edendab lugupidamiskultuuri.

Vastavus õigusnormidele: kui tagada, et sotsiaalmeediaplatvormid järgivad ELi vaenukõnevastaseid õigusakte, on võimalik luua ühtne standard digiruumis. See ühtlustamine lihtsustab nõuete täitmise tagamist ja tugevdab interneti vaenukõnevastast õigusraamistikku.

Positiivsed sotsiaalsed muutused: selle vahendi rakendamine edendab kaasavat ja lugupidavat ühiskonda. Vaenukõne leviku vähendamisega julgustame erinevaid inimesi arvamust avaldama ja edendame erinevaid seisukohti, suurendades sotsiaalset sidusust ja vastastikust mõistmist.

Kokkuvõttes on see tehisintellekti vahend märkimisväärne samm turvalisema ja lugupidava internetikeskkonna suunas, viies digitaalse suhtluse vastavusse kaasamise ja väärkuse väärtustega.

Kokkuvõtlik soovitus

- Töötada välja vahend, mis avastab ebaseadusliku vaenukõne sotsiaalmeediaplatvormidel ja millel on järgmised funktsioonid:
- avastada ja märgistada potentsiaalne vaenukõne kooskõlas ELi normidega, teavitada koostajaid ja esitada see inimkontrolliks. Ebaseaduslik sisu kustutatakse ja sellest antakse teada. Väljendusvabadusega hõlmatud sisu avaldatakse;
- kontrollida sisu enne avaldamist, teavitada koostajaid võimalikust ebaseaduslikust vaenukõnest ja lubada muudatusi. Märgitud sisu vaadatakse läbi ja esitatakse õiguslik hoiatus.

Haridus

Soovitus 15. Kodanike paneelaruteludest inspireeritud arutelukultuuri levitamine koolides

Soovitame korraldada väikesemahulisi arutelusid koolides nn väikeste kodanike paneelaruteluna kooliaja arvelt. Kõige tulemuslikum viis laste aruteludesse kaasamiseks (mitte kodanikuõppe tunni loomiseks) on teha algatus turvalises keskkonnas hariduskogukonna toetusel, näiteks juhendajate, assistentide ja õpetajate toetusega. Näiteks sööklas pakutavate toitude kohta arutelu korraldamine, pöörates tähelepanu erinevate usundite tavadele, on üks viis, kuidas edendada arutelusid konkreetsetel teemadel, mis mõjutavad lapsi iga päev, ning anda neile edasi koolis töötavate inimeste, näiteks sööklatöötajate ja kokade teadmised. Erineva taustaga inimesi, kes ei ole rangelt haridussektoriga soetud (s.o politsei) võidakse samuti kaasata lastele oma töö selgitamise protsessi. Nende aruteludega hõlmatud teemade puhul tuleks pöörduda otse laste poole ja küsida, mida nad tahavad paremini mõista. Lapsed võivad arutada mis tahes teemat, kui see on kohandatud nende vanusele ja on sobilik. Sõpruskoolid võiksid olla tõhus võimalus jagada selliseid kogemusi ja arutelukultuuri kogu Euroopa Liidus. Näiteks võiksid koolide esindajad, kes on arutelus osalenud, õpilasvahetuse raames reisida ning jagada oma kogemusi ja seisukohti Euroopa riikide teiste koolide esindajatega. Nende arutelude tulemusi võidakse kasutada laste kodanikuuplatvormil.

Põhjendus

Noored on avatuma mõtteviisiga ja suudavad aktsepteerida erinevaid seisukohti, mis on vihkamise tõkestamise ülioluline aspekt. Seega tuleb lapsed kodanikuühiskonna kultuuri ja

kodanikuosalusega kurssi viia koolis (vanuses 6–16 aastat). Need koolis korraldatud paneelarutelud peaksid olema laste jaoks koolitusvahend. Osalemiskultuur ja nende arutelude ajal arendatud oskused võivad olla neile kasulikud kogu nende elu jooksul. Sõpruskoolide programmid võivad olla tulemuslikud, kuna need ei muuda täielikult liikmesriikide haridusprogramme, vaid nende abil viiakse ellu ühine algatus, mille eesmärk on suurendada kriitilist mõtlemist ja vastastikust mõistmist Euroopa laste hulgas.

Kokkuvõtlik soovitus

- Noored on avatuma mõtteviisiga ja suutelised nõustuma erinevate seisukohtadega.
- Lapsed (6–16aastased) peaksid katsetama kodanikuosaluse kultuuri ja arutelusid koolis.

Mestimine koolides võib olla asjakohane kogemuste jagamiseks Euroopa tasandil ning kultuurivahetusteks / teiste kultuuride ja mõtteviiside mõistmiseks.

Soovitus 16. Suurendada laste ja noorte sotsiaalseid ning emotsionaalseid oskusi, et tõkestada vihkamist

Teeme ettepaneku võtta kasutusele lühiajalised ja keskpikad meetmed, et suurendada laste emotsionaalseid ja sotsiaalseid oskusi. Selleks soovime parandada koolide õpikeskkonda ja pakkuda sellist tegevust nagu teatriring, kunst, vägivaldatu suhtlus ja kodanikuharidus koolides ning nende läheduses, et õpetada kriitilist mõtlemist, empaatiat ja emotsionaalseid oskusi. Lühiajalises perspektiivis nõuame rohkem ja paremaid uuringuid vihkamise ennetamiseks pakutava tegevuse mõju kohta. Lühikeses ja keskpikas perspektiivis soovime muuta selliste programmide prioriteete nagu programm „Erasmus+“, kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm või ELi struktuurifondidest rahastatud programmid, et toetada tegevust, mis tõkestab vihkamist koolides ja nende ümbruses. Euroopa Komisjon peaks neid prioriteete ennetavalt esile tooma ja neist ulatuslikult teada andma (näiteks tehes soovitusi liikmesriikidele ja korraldades projektikonkursse) ning tegema koostööd UNESCO ja Euroopa Nõukoguga, et saavutada asjaomaste programmide ühtsus. Koolid, õpetajad ja kohalikud osalejad võiksid seejärel kasutada neid vahendeid vastava tegevuse elluviimiseks. Sotsiaalse kaasamise suurendamiseks peaks sellises tegevuses osalemine olema kõigile tasuta. Pärast ligikaudu viie aasta möödumist soovime selle nõuetekohast hindamist, et muuta prioriteete ja teha otsus, kas meetmed avaldasid mõju. See võiks suurendada ELi võimekust koolides vihkamise tõkestamisel.

Põhjendus

Praegune haridussüsteem ei tähtsusta piisavalt emotsionaalsete ja sotsiaalsete oskustega seotud küsimusi. Koolid on samuti koht, kus kogetakse vihkamist. Lapsed ei ole hästi ette valmistatud, et saada täiskasvanuteks, kes mõistavad oma emotsioone. Koolid on koht, kuhu lähevad kõik lapsed ja kus nad saavad õppida koos elama. Hea õpiõhkkonna loomine on parim viis vihkamise tõkestamiseks. Enda ja teiste tundma õppimine võimaldab paremat kriitilist ja enesekriitilist mõtlemist ning suuremat sallivust. Selline tegevus nagu teater, tants ning vägivaldatu suhtlus on head meetodid nende oskuste omandamiseks.

Kokkuvõtlik soovitus

Üks lahendus ühiskonnas vihkamise vältimiseks on parandada õpikeskkonda koolides ja pakkuda koolides ning nende läheduses muid tegevusalasid, nagu teatriring, kunst, vägivaldatu suhtlus ning kodanikuharidus.

See võimaldab lastel õppida ning arendada oma emotsionaalseid ja sotsiaalseid oskusi ning viib parema vastastikuse mõistmiseni laste vahel ja hiljem vähema vihkamiseni ühiskonnas.

Soovitus 17. Vägivallatu suhtluse alane haridus iga riigi igale põlvkonnale

Soovitame järgmist: lühikeses perspektiivis koostada vägivallatu suhtluse suunised (inspireeritud sellistest dokumentidest nagu käsiraamat „From Hate Speech to Non-Violent Communication“ (vaenukõnest vägivallatu suhtluseni)), mis on kohandatud kasutamiseks õppematerjalidena noorte ja täiskasvanute jaoks:

- keskpikas perspektiivis peaksid liikmesriigid koostama vägivallatu suhtluse kursused, mis tuleb läbida töötushüvitist saavatel täiskasvanutel;
- keskpikas perspektiivis peaksid liikmesriigid koostama õppematerjalid töötajatele;
- lühikeses perspektiivis peaks EL koostama meediasisu videod kolme kontseptsiooni – SALLIVUS, HEATAHTLIKKUS, ANDESTUS – kohta;
- keskpikas perspektiivis peaksid koolid pakkuma vägivallatu suhtluse õppevõimalusi vanematele (nt koolides kohapeal);
- keskpikas ja pikas perspektiivis peaks EL kohandama kaudselt sellega seotud tekste (nt koolitused ja eksamid): vägivallatu suhtlus peaks olema meie keelde vaikimisi kaasatud;
- pikas perspektiivis peaksid liikmesriigid muutma vägivallatu suhtluse metoodika osaks vangide uuesti ühiskonda toomise protsessist.

Põhjendus

Suhtlus on üks kõige olulisemaid viise, kuidas ennast elus mõistetavaks teha, aga seda ei õpetata kellelegi. Kui me seda oskust õpetame, siis on inimeste vahel märksa vähem konflikte ja vaidlusi. Oluline on teadlikkus enda tunnetest, eneseanalüüs ja kaastunne teiste vastu. Kui see rakendataks, siis oleks Euroopas palju vähem vihkamist. Praegu on vihkamine kõrgpunktis ja peaksime edaspidi nägema selle vähenemist. Parem suhtlus viib parema koostööni, mis omakorda viib ühtsema Euroopani.

Kokkuvõtlik soovitus

- Anda edasi SALLIVUSE, HEATAHTLIKKUSE ja ANDESTUSE peamised kontseptsioonid ühiskonna liikmetele otseste ja kaudsete haridusmeetodite abil.
- Levitada teadmisi ja kasutada vägivallatut suhtlust igas vanuses ühiskonnaliikmete puhul, alates noortest kuni täiskasvanuteni (sh lapsevanemad).
- Kasutada olemasolevaid ÜRO suuniseid ja kohandada need õppematerjalideks.
- Luua ELis tasuta õppematerjalid täiskasvanutele (nii töökohal kui ka hariduskeskkonnas).
- Luua teadlikkust suurendav meediasisu, et selle meetodi kohta teavet levitada.
- Muuta vägivallatu suhtlus mis tahes ametliku suhtluse osaks kodanike poole pöördumise peamise meetodina.

Kodanike osalemine ja sotsiaalne kaasatus

Soovitus 18. Euroopa kodanike paneelarutelude loomine noortele (vanuses 16–25 aastat) vihkamise vastu võitlemiseks

Noorte Euroopa kodanike paneelarutelu puhul tuleks kohaldada juhuvalikut, sarnaselt praegustele Euroopa kodanike paneelaruteludele, kuna selle tulemuseks on erinevate rühmade esindatus. Paneelarutelud peaksid hõlmama teemasid, mis on seotud noorte probleemide ja võimalustega (nt kiusamine, sallivus, lugupidamine, stereotüübid ja sotsiaalne kaasamine). Need paneelarutelud peaksid kasutama noori ekspertidena, et suurendada ülioluliste küsimuste mõistmist ja anda neile hääli ELi tasandil. Näiteks võiksid diskrimineerimisvastastes või sisserändajate lõimimise ühendustes osalevad noored tegutseda noorte paneelarutelu ekspertide ja allikatena. Neid paneelarutelusid tuleks tutvustada kodanikuosaluse platvormil (mis tuleb uuesti läbi mõelda, muuta interaktiivsemaks, põnevamaks ja mida tuleb paremini reklaamida).

Põhjendus

Sageli ei ole noored poliitikast huvitatud ja hääletavad üha vähem. See tähendab, et nende poliitilised esindajad (riiklikul või Euroopa tasandil) on vanemate inimeste valitud. Poliitilises arutelus orienteerumiseks, Euroopa Liidu tegevusega kursis olemiseks ja sellest huvitumiseks võib osalemine sellises Euroopa kodanike paneelarutelus nagu meie oma olla huvitav vahend, et edendada püsivamat kaasamist. Euroopa tasand on ülioluline, kuna mitmes liikmesriigis on nägemus Euroopa Liidust taandunud arusaamisele, et „Brüssel otsustab“. Brüsselit tajutakse „suure ülemusena, kes kehtestab palju nõudeid“. Kodanike paneelaruteluga eksperimenteerimine võiks võimaldada noortel tunda ennast Euroopale ja teistele noortele eurooplastele lähemal. Kuna noored on ühed peamised vihkamise ohvrid, on väga oluline neile keskenduda.

Kokkuvõtlik soovitus

Soovitame luua konkreetselt noortele mõeldud kogu Euroopat hõlmavad paneelarutelud, mis tegelevad vihkamise tõkestamise küsimustega.

Eesmärgi on kaks: vähendada noorte usaldamatust poliitikute vastu ja näha noori osana eri probleemide lahendusest.

Soovitus 19. Täiskasvanutele vabatahtlike kodanikuteenuste väljatöötamine kohalikes kogukondades

Tuleb tagada aeg kõnealuses vabatahtlikus tegevuses osalemiseks, näiteks palgalise puhkusena töölt, mis on mõeldud konkreetselt kodanikuosaluse jaoks. Peame samal ajal võtma arvesse füüsilisest isikust ettevõtjana töötavaid inimesi. Majanduslik kasu (näiteks maksusoodustus) võiks olla suur motivaator, et suurendada kodanikuosalust eri kategooriates. Viimaks tuleks edendada kohalike algatuste olulisust ELi tasandil: EL võiks stimuleerida ja toetada selliseid kohalikke algatusi Euroopas, jagades kogemusi ja andes rahalist toetust. Selle vabatahtliku teenistuse kestus oleks lühem kui näiteks Erasmus töötajate või füüsilisest isikust ettevõtjate jaoks (näiteks üks nädal).

Põhjendus

Vihkamise tõkestamiseks on kohalik tasand väga oluline ja kohalikud kogukonnad annavad sotsiaalse sidususe jaoks väärtuslikku toetust. Vabatahtlik tegevus näiteks lõimimist edendavates ühendustes peaks olema võimalik igas vanuses inimeste jaoks. Euroopa Liit võiks

toetada neid vihkamise tõkestamise algatusi kohalikul tasandil ja võimaldada erinevate kohalike osalejate vahelist kogemuste jagamist.

Kokkuvõtlik soovitus

- Vabatahtlikus kodanikuteenistuses peaksid saama osaleda kõik, hoolimata oma majanduslikust või erialasest olukorrast.
- Ettevõtted peavad võimaldama oma töötajatel neid Euroopa vabatahtliku tegevuse kavasid proovida (Euroopa toetusega).
- Vabatahtlikku tegevust ja omandatud oskusi tuleks väärtustada.

Soovitus 20. Abi elu mõtte taasleidmisel

Soovitame, et EL julgustaks looma kogukonnaruume marginaliseeritud inimeste toetamiseks. Seda abi võib suunata erinevalt olenevalt konkreetse inimese vajadustest. Soovitame anda inimestele võimalus leida tööd, et tagada neile iseseisvus ja stabiilsus, andes samal ajal konkreetset toetust neile rühmadele, kellel on keerulisem tööturule siseneda, näiteks puudega inimesed, pagulased, kodutud, kuritarvitatud inimesed jne. Neil juhtudel antav konkreetne abi võiks hõlmata töökohataotluste koostamist ja vestlusteks ettevalmistamist, võimalust enda hügieeni eest hoolitseda ja saada töö jaoks sobilikud riided.

Seda liiki kogukonna juhitud algatuste jaoks võiks olla saadaval avaliku sektori rahastamine; see võimendaks samal ajal solidaarsusvõrgustike võimalusi ja vabatahtliku tegevuse algatusi, mis on juba kogukonnas olemas, et rahaline investering oleks riigieelarvete jaoks jätkusuutlik. Tuleks võtta kohustus tagada keskuste pikaajalised rahastamistingimused.

Sellised solidaarsus- ja toetusalgatused peaksid hõlmama kahte vajadust: ühelt poolt eriotstarbelise abi andmine konkreetsetele rühmadele, kellel võivad olla erivajadused, ja teiselt poolt avatuks jäämine mitmekesisetele marginaliseeritud rühmadele, tekitamata paremusjärjestust või eelistusi, mis võivad veelgi suurendada vihkamist ja diskrimineerimist.

Neis keskustes on võimalik leida konkreetset ja viivitamatut abi vastavalt isiklike olukorrale, seal pakuvad toetust nõuetekohase väljaõppega vabatahtlikud ja/või spetsialistid, kes oskavad suunata inimesi kohtadesse, kus nad saavad eriotstarbelist abi. Abi ei pruugita anda ainult marginaliseeritud rühmadest inimestele, vaid kõigile, kellel võib isiklike asjaolude või eluolukorra tõttu toetust vaja olla.

Samuti võidakse neis kogukonnakeskustes korraldada õpikodasid, mitmesugust tegevust, kultuurivahetusi, üritusi ja pidustusi, mis aitavad luua kogukonnatunnet ja ületada diskrimineerimisest põhjustatud tõkkeid. Need alad peaksid olema inimsõbralikud, s.o inimesed peaksid seal ennast tundma teretulnuna ja mugavalt.

Keskus, kes annab abi, ja abi saaja, kes peab saavutama konkreetse aja jooksul kokkulepitud tulemused, peaksid võtma teineteise ees kohustuse. Erijuhtumid võivad nõuda lahendamiseks rohkem aega, mida hindavad juhtumipõhiselt eksperdid.

Põhjendus

See on oluline, kuna inimesed saaksid nendesse kogukonnakeskustesse minemisest palju abi. Need oleksid uudsed, annaksid lootust ja innustaksid. See parandaks vaimset tervist, aitaks inimesi, kellel on kodus probleeme, pakuks peavarju kõigile inimestele, kes on haavatavas olukorras ja keda see lahendus saab aidata, ning võimaldaks neil kasutada oma põhiõigust elada väärikat elu ja aitaks inimestel leida oma elule tähendus. See on oluline, kuna inimesed saavad mõjutada üksteist, luua suhteid ja mõista üksteise probleeme. Inimesed ei tunneks

ennast häbimärgistatutena või sildistatutena. Peame saama uuesti inimesteks (mitte lihtsalt kiirendama tehnoloogia arengut inimlikkuse arvelt). Inimesed vajavad võimalusi ja see soovitus võib luua töövõimalusi.

Soovitus võiks edendada kaasavamat, õiglast, võrdset, tähenduslikku ja empaatilist ühiskonda, milles kõik saavad võrdselt osaleda ning milles me ei normaliseeri selliseid probleeme nagu vaesus ja kodutus, kuna need tekitavad vihkamist.

See soovitus võiks aidata ühiskonda rohujuure tasandil. Mõju seisukohast peame pakkuma vastuseid. Esialgu, enne mõju kasvu, on seda näha väikeses ulatuses.

Tekivad riskid, kui sotsiaaltöötajatel ei ole töö tegemiseks vajalikku ettevalmistust ja idee ei ole hästi välja töötatud. Muud riskid võivad olla rahalised, keelelised või integratsiooniga seotud.

Kokkuvõtlik soovitus

- EL peaks julgustama kogukonnaruumide loomist marginaliseeritud rühmade toetamiseks.
- Abi tuleks kohandada üksikisiku vajadustele ja toetust peaksid andma nõuetekohase väljaõppega vabatahtlikud ja/või spetsialistid ning keskus ja abi saaja peaksid võtma teineteise ees kohustuse seoses kokkulepitud tulemuste ja ajavahemikega, mida võib erijuhtudel pikendada.
- Tuleks võtta pikaajaline avaliku sektori poolse rahastamise kohustus, kasutades olemasolevate solidaarsusvõrgustike ja vabatahtliku tegevuse algatuste võimalusi.

Soovitus 21. Hoolida inimesest: sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamine, et tõkestada vihkamist ELis

Sotsiaalne ebavõrdsus, nagu on kirjeldatud probleemi määratluses, on üks peamistest vihkamise ajenditest/põhjustest meie ühiskonnas. Hoolimata probleemi olulisusest ei ole ELi institutsioonid ja liikmesriigid seda piisavalt käsitlenud, mis näitab vajadust terviklike ELi rahastatud teadusuuringute järele, et teha kindlaks seosed sotsiaalse ebavõrdsuse ja vihkamise vahel ning nendega tegeleda.

Nende seoste mõistmine on hädavajalik, et töötada välja tulemuslikud poliitikameetmed ja sekkumised. Ilma kindlate empiiriliste tõenditeta, mis põhinevad kvalitatiivsetel ja kvantitatiivsetel andmetel, võivad sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamise jõupingutused olla suunatud valesse kohta või tulemusetud. Sotsiaalorganisatsioonide kaasamine andmete kogumisse tagab, et andmed kajastavad ebavõrdsusest enim mõjutatud inimeste tegelikkust, tagades täpsema ja asjakohasema aluse alt-üles teadusuuringute tegemiseks. Kui neid tulemusi pidevalt avaldada, siis saab neist lähtuda käimasoleva tegevuse käigus ja seda nende põhjal kohandada. Uuringute tulemused võidakse kaasata teavitamiskampaaniatesse.

Põhjendus

Põhjalike teadusuuringute alusel suuniste ja kampaaniate koostamine võimaldab sihipäraseid meetmeid, mille puhul võetakse arvesse konkreetseid viise, kuidas sotsiaalne ebavõrdsus vihkamist suurendab. See strateegiline lähenemisviis võib märkimisväärselt vähendada sotsiaalseid pingeid ja suurendada sotsiaalset ühtekuuluvust ning võimaldada süsteemseid muutusi.

Andmete kogumine positiivsete meetmete mõju kohta ja tulemuste pidev avaldamine edendab läbipaistvust ja vastutust. Sellest protsessist ei saa teavet ainult poliitikakujundajad

ja sidusrühmad, vaid see suurendab ka avalikkuse usaldust ja julgustab tegema koostööd sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks.

Kontrollitud ja usaldusväärsete andmete ning ühtlustatud metoodika standardite kehtestamine, mis hõlmab nii isiklike seisukohti kui ka kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid andmeid, tagab teadusuuringute usaldusväärsuse ja terviklikkuse.

Tegelemine sotsiaalse ebavõrdsusega terviklike teadusuuringute ja andmete kogumise teel on ülioluline, et leevendada vihkamist ning edendada sidusamat ühiskonda ELis. Selle lähenemisviisiga tagatakse vajalik teave ja nõutavad vahendid, et töötada välja tulemuslik poliitika ja sekkumised, mis panustab kokkuvõttes võrdsemasse ja ühtsemasse sotsiaalsesse keskkonda.

Kokkuvõtlik soovitus

- ELi institutsioonid ja liikmesriigid ei ole piisavalt tegelenud sotsiaalse ebavõrdsusega (mis on vihkamise ajend) ning seega on vaja teha rohkem teadusuuringuid, et määrata kindlaks sotsiaalse ebavõrdsuse ja vihkamise vahelised seosed ning nendega tegeleda.
- Tuleks teha terviklikke ELi rahastatud teadusuuringuid sotsiaalse ebavõrdsuse ja vihkamise vahelise seose teemal, hõlmates andmete kogumisse mitmesuguseid sidusrühmi. Tulemusi tuleks kasutada, et koostada sihipäraseid poliitikameetmed ja teavituskampaaniad sotsiaalse sidususe edendamiseks.
- Tuleks kaasata valitsusvälised organisatsioonid, liikmesriigid ja teadusinstituudid ulatuslikku andmete kogumisse, kasutades nii kvalitatiivseid kui ka kvantitatiivseid meetodeid.
- Tuleks tagada tulemuste pidev avaldamine.